

Birgir Danielsen um fiskivinnupakkan:

Stórt afturstig

Meðan Sovjetsamveldið og londini í eystureuropa fara burtur frá planbúskapi, tí hann hevur spælt fallit, so leggur okkara landsstýrið nú til brots við hesum sama politikki sigur Birgir Danielsen, fiskasølustjóri í eini viðmerking til fiskivinnupakka landsstýrisins, sum hann heldur vera eitt stórt afturstig.

»Prinsipielt kann eg siga, at uppritið hjá landsstýrinum, serliga í sambandi við býti av rávoru og bonus- og studningsskipan, ber við sær júst sama slag av planbúskapi, sum bleiv innførdur í Ruslandi aftan á kollveltingina í 1917. Royndirnar hava vist, at planbúskapur hevur spælt eftirtrykkliga fallit. Hetta eru ið hvussu so er royndirnar í Ruslandi og eystanlondunum, sum nú ganga burtur frá hesi skipan, meðan vit í Føroyum fara í holt við hana«, sigur Birgir Danielsen, fiskasølustjóri, í samrøðu við Sosialin.

Ein vanlukka fyri samfelagið

Vit spurdu Birgir, um hann metir, at strukturbroytingarnar kunnu gerast ein vanlukka fyri samfelagið.

— Ja, tað haldi eg. Hetta fer ikki at loysa fiskivinnutrupulleikarnar. At gera studningsskipanina floktari enn hon hevur verið við bonusskipanum og tilvikum, eru almenn inngreb í vinnuna, sum ongantíð og ongastaðni hava givið góð úrslit. Tað, sum hendir, er, at nú fara teir almennu myndugleik-

arnir at blanda seg uppi, hvat ið framleiðast skal og hvat ið marknaðurin vil hava. Marknaðarmekanismurnar fáa ikki loyvi at virka. Átlanin var jú at fáa eina strukturbroyting í lag, men semjan, sum hevur verið lögð fram, hevur so nógv strukturbroytingarveitandi tættir, at eg kann ikki taka undir við henni, serliga hesum viðvikjandi rávorubýtinum, og meti hetta sum eitt stórt afturstig.

— Nú tosa samgonguflokkarnir um semjuna sum ávísar frigerðing av marknaðarmekanismuni. Hvat sigur tú til tað?

— Eg havi onga viðmerking til tað. Hetta kann man saktans siga. Spurningurin er, um man fremur marknaðarmekanismurnar við at blanda seg uppi vinnuna við bonusskipanum og pristudningum? Nú eru vit inni við pristudningum bæði á rávorusíðuni og liðugvørusíðuni. Marknaðarmekanismarnar kemur í klemmu her. Júst hesum eru tey londini, sum hava tær longstu royndirnar av planbúskapi, farin frá. Tað eru smár møguleikar fyri, at hetta fer at geva betri úrslit hjá okkum. Tá

vit standa frammanfyri tí vandamáli at rávoran manglar, loysa vit tað ikki við at býta ov litla rávoru út á virkini. Eg vænti, at øll føroysku flakavirkini fáa trupulleikar av hesum. Summi koma avgjørt ikki at klára seg. Eg vænti, at hetta fer at koyra fleiri virki á heysin, ikki bert tey smáu. Virkini, ella ið hvussu so eru nokur av teimum, skulu hava órimliga høgan studning.

Uppboðssølan hjálpir ikki

— Uppboðssølan er ein roynd at stuðla fria marknaðinum. Heldur tú ikki at tað fer at eydnast?

— Tað hjálpir ikki nógv, tí tað kemur litið av studningsfiski á uppboðssølu. Tann fiskurin, sum kemur á uppboðssølu, ið verður lögð í Norðoyggjum, verður toskur og hýsa, sum ikki er studningsfiskur frammanundan. Tað er mest nærliggjandi at hugsa sær, at toskurin og hýsan verða seld fyri góðan pris, og so verður vøran tikin niður til Danmarkar og seld viðari har frá igjøgnum fiskiskahandilin uttan toll. Selja vit tað hiðani, verður tað við 15–18% tolli. Tað

verður sostatt ikki studningsfiskur, sum fer á auktið. Høvdu teir lagt tað soleiðis til rættis, at tað var kongafiskur ella blálonga, ella onnur slík fiskasløg, sum fóru yvir auktið, so hevði eg sæð eina vissa meining í tí. Men eg siggi onga meining í at fara at selja tosk og hýsu. Hetta virkar eisini beinleiðis móteggis átlan, tí um skipini fáa meira fyrri tosk, verða 50% útgoldin í løn beinanvegin, og tað fer út til forbrúkar. Tað er júst forbrúkarin, vit vilja bremsa. Hvar er so logikkurin?

Alternativ

— Hverur tú nakað alternativ?

— Eg kom fram við tí á altinginum herfyri. Alternativ við snýr seg um at leggja tað soleiðis til rættis, at summi av flakavirkjunum verða utbygd til at víðgera alifisk. Tey eru jú næstan klár til tað í forvegin. Tey hava frystari, frystilager, gólvpláss, saniterar umstøður o.s.f. Tað hevði verið skilabatur at lagt víðurskiftini soleiðis til rættis, at nokur av flakavirkjunum fingur spesialiserað seg í kryvning, pakking, flakaskering av alifiski o.s.f. Hetta kann ikki gerast saman við toski, men tað kann gerast á sama virki, men

tað má vera í hvør sínum fabrikkshóli. Eitt annað í sambandi við alternativ er kvotering av fiski. Hendan skipan verður praktiserað kring allan heimin. Í hesi skipan er ásett, at skipini ikki kunnu fiska meira enn so og so nógv av toski, hýsu, upsa o.s.f. Hetta elementíð er púra útilatið í semjuni millum samgonguflokkarnar og tað er spell. Hetta er akkurát sum við einum haga. Tú kanst ikki bara fara í hagan og taka seyð eftir flettingarkapasiteti. Tú verður noyddur at hugsa um, hvat ið hagin ber. Havið ber ávísar nøgd av fiski og tí er man noyddur til at áseta kvotur. Hetta er ein sera umráðandi partur av svárinum. Eg havi langt síðani gjørt myndugleikarnar varugar við okkara sjónarmið og teir hava kent til tað igjøgnum fleiri mánaðir. Serliga við rávorubýtinum havi eg gjørt teir varugar við, at her verður, eftir mini meting, skotið langt við síðuna av.

Birgir Danielsen segði, at viss positiv ting eru í uppritinum, eitt nú kondemneringsskipanin. »Fiskiflotin er ov stórir og flakavirkini eru ov nógv. Ein sanering má fara fram«, segði fiskasølustjórinn at enda.

etj.

Meðan stýrini í eystureuropa og Sovjetsamveldinum víðganga, at teirra planbúskapur hevur spælt fallit, so leggur okkara landsstýrið til brots við hesum sama planbúskapi, og hetta verður einki minni enn ein vanlukka fyri samfelagið sigur Birgir Danielsen, fiskasølustjóri í eini viðmerking til uppskot landsstýrisins til strukturbroytingar í fiskivinnuni.

WELLE
P/F
J. Paturssonargøta 18
Tlf. 17547

Videofilmar til sølu

VHS 50,- 100,-
Bert 30,- 75,-